

ONZE KLEUTERSCHOOL

ZIN IN LEVEN

samenwerking

onderwijs op maat

dialoguschool

krachtige leeromgeving

hoofd - hart - handen

INFOBROCHURE

GVBS SINT-LEONARDUS

WERKEN VANUIT HET LEERPLAN ZILL

We laten ons inspireren door het nieuwe leerplan van katholiek onderwijs Vlaanderen ZILL.

Voor diegenen waarvoor dit nog niet helemaal duidelijk is, kan je terecht op onze website of door [hier](#) te klikken.

ZIN IN LEREN

Met het **leerplan ZIN in leren! Zin in leven! (Zill)** krijgen de leraren een duidelijk gestructureerd en hedendaags ordeningskader van lesdoelen aangereikt.

De leraar krijgt meer eigenaarschap over het onderwijsproces.

De school kan optimaal inspelen op haar eigen context.

Zill streeft **kwaliteitsvol onderwijs** na door aan elk kind en zijn unieke talenten **maximale ontplooiingskansen** te bieden.

Om hier zo goed mogelijk op te kunnen inspelen hebben wij gekozen voor de implementatie van **hoekenwerk of zillig werken** doorheen de ganse basisschool.

Tijdens het hoekenwerk wordt er gewerkt in **zogenaamde hoeken**:

Soorten hoeken

- Poppenhoek
- Verkleedhoek
- Winkelhoek
- Bouwhoek / constructiehoek
- Knutselhoek
- Leeshoek / luisterhoek / schrijfhoek / rekenhoek / tekenhoek
- WO-hoek
- Zandbak / waterbak
- Computerhoek
- Puzzelhoek
- Fijne motoriehoek / timmerhoek
- ...

ZILLIG WERKEN: WAT IS DAT?

	verkleedhoek
	leeshoek
	taalhoek
	bouwhoek
	tekenhoek

De kinderen werken in **kleine groepen**.
Per hoek wordt er een taak gegeven.

De leerkracht kan dit duidelijk maken door middel van een foto, een tekening of een pictogram.

Deze werkvorm wordt toegepast in de kleuterklassen en is nu ook verder uitgebreid naar de 1ste en 2de graad van het lager onderwijs.
In de 3de graad wordt er aan **contractwerk** gedaan.

Onze school heeft een **leerlijn** ontwikkeld omtrent het **gebruik van pictogrammen** en werkhouding zodat er een mooie **overgang** is tussen **kleuterschool en lagere school**.

Het **aantal kleuters** dat in de hoeken mag spelen wordt **bepikt**.

ZILLIG WERKEN: WAAROM?

1. Hoekenwerk bevordert een **veilig klasklimaat** en is volgens onze school een voorwaarde om een **krachtige leeromgeving** te kunnen ontwikkelen.

Betekenisvolle taken

- Aanbod sluit aan bij de interesse van de kinderen.
- Aanbod is rijk en gevarieerd en levensecht.
- Meerdere competenties worden aangesproken.
- Taal wordt geactiveerd.

Positief en veilig klasklimaat

- Oog hebben voor welbevinden.
- Meer handen in de klas door teamteaching.
- Aanbod op maat van de kinderen.

Ondersteuning door interactie

- Observatie leidt tot meer betrokkenheid-betere feedback
- Meer taalaanbod door veel interactie met elkaar en leerkracht.
- Visuele ondersteuning geven (pictogrammen)
- Ondersteuning is gericht op het proces en niet op het product van de activiteit.
- Probleemoplossend denken wordt gestimuleerd.

Hoekenwerk een bijzonder krachtig middel om de **leergebiedoverschrijdende eindtermen** te realiseren.

Leergebiedoverschrijdende eindtermen

Leren leren

De leerlingen:

- 3: kunnen op systematische wijze samenhangende informatie (ook andere dan teksten) verwerven en gebruiken;
- 4: kunnen eenvoudige problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen.

Sociale vaardigheden

1. Sociale vaardigheden - domein relatiewijzen

De leerlingen:

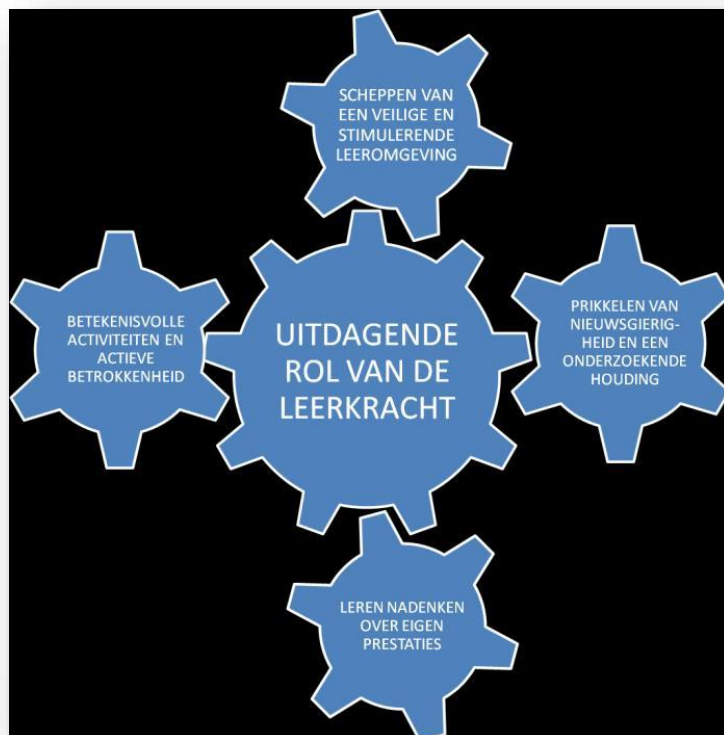
- 1.2: kunnen in omgang met anderen respect en waardering opbrengen;
- 1.3: kunnen zorg opbrengen voor iets of iemand anders.

Nederlands

2. Spreken

De leerlingen:

- 2.2: kunnen iemand om ontbrekende informatie vragen;
- 2.8: kunnen een instructie geven zodat iemand die vertrouwd is met de situatie, ze kan uitvoeren.

2. Kinderen leren uit hun keuzes

Wat zegt het leerplan ZILL?

Ondernemingszin

Ik zoek naar creatieve oplossingen. Ik neem initiatief en durf iets teweeg brengen dat voor mezelf vernieuwend en grensverleggend is.

Veerkracht

Ik geloof in mijn ontwikkelkracht en kan genieten. Ik ben op een passende manier weerbaar. Ik geloof dat ik ondanks tegenslag en ontmoediging steeds weer kan opstaan.

Hoekenwerk

- Spoort kinderen aan om te leren vanuit de keuzes die ze zelf maken.
- Moedigt initiatief nemen aan.
- Leert omgaan met de gevolgen die uit keuzes voortvloeien.
- Geeft inzicht **eigen interesses en mogelijkheden**.
- Verhoogt **betrokkenheid**.

Leerlingen nemen op die manier het leerproces in eigen handen:

- Nemen **verantwoordelijkheid** voor eigen leren.
- Leren **geduld oefenen, taken verzorgen en respect tonen voor andermans werk**.

3. Kinderen leren planmatig werken

Wat zegt het leerplan ZILL?

Zelfregulerend vermogen

Ik ervaar hoe ik mezelf kan aansturen. Ik kan zelfredzaam en efficiënt handelen en leren.

IKvk3 Flexibel omgaan met veranderende omstandigheden
💡 0

0-2j6m
OMGAAN MET TIJD

Hoekenwerk

- Leert plannen vooraleer te handelen.
- Leert zich **oriënteren op de taak**.
- Spoort reflecteren over het eigen werk aan.
- Leert de beschikbare tijd juist inschatten en zinvoller te besteden.

4. Kinderen leren redeneren vanuit verschillende leerstijlen KOLB

Onderzoekscompetentie

Ik ben nieuwsgierig en kritisch. Ik wil en kan de wereld rondom mij onderzoeken.

Hoekenwerk

- Moedigt **actief experimenteren aan**.

Binnen hoekenwerk kan een kind sterker werken vanuit de eigen leerstijl, die stijl aanscherpen en optimaliseren.

5. Kinderen leren door overleg en interactie

Wat zegt het leerplan ZILL?

Relationele vaardigheden

Ik wil en kan met anderen samenleven, samenwerken en communiceren.

Inlevingsvermogen

Ik kan me inleven in anderen, in andere standpunten en situaties.

Hoekenwerk

- Stimuleert samenwerken, overleggen, elkaar helpen.
- Stimuleert het coöperatieve leren.
- Leert compromissen sluiten om samen tot resultaat te komen.
- Stimuleert interactie.

6. Kinderen leren op maat

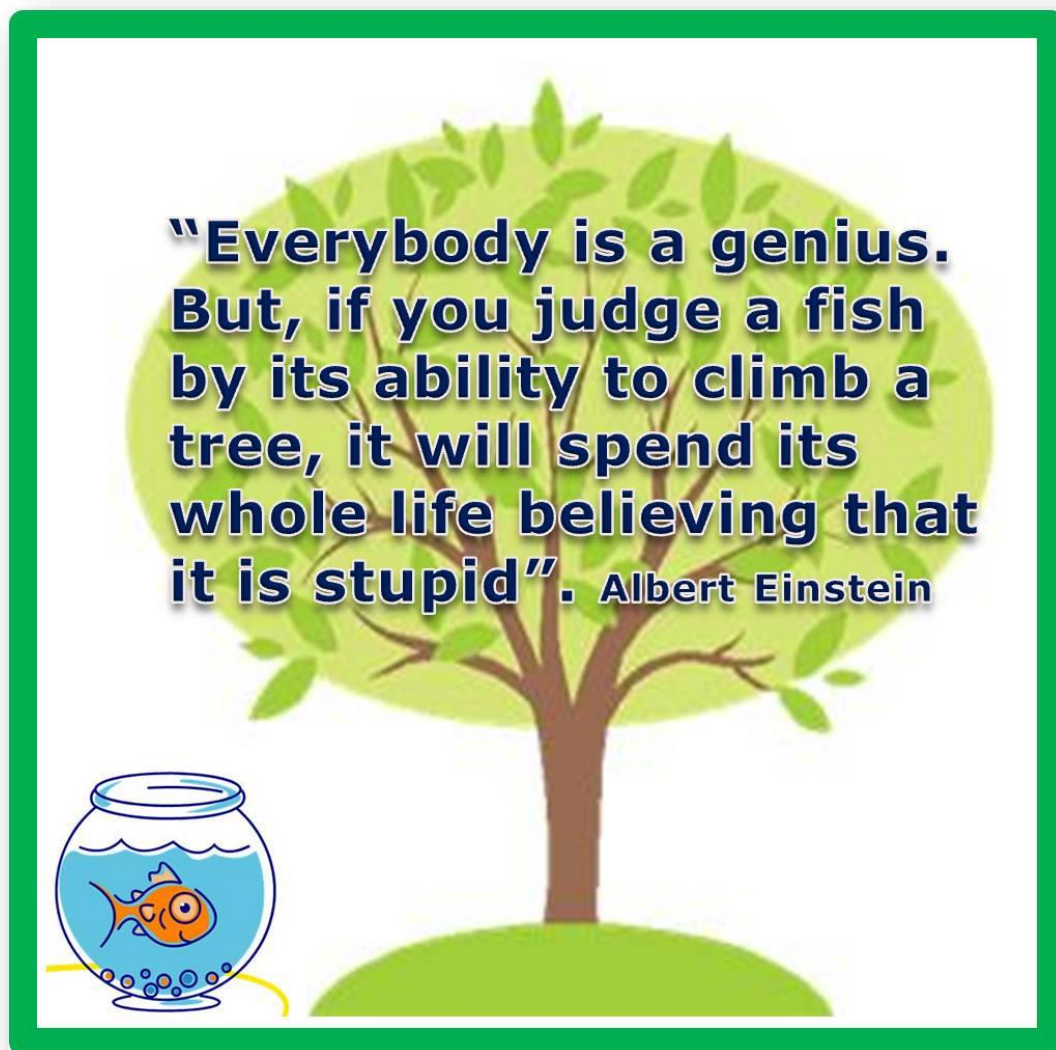
Wat zegt het leerplan ZILL?

Identiteit

Ik ontdek wie ik ben, waartoe ik word uitgenodigd en wie ik wil worden in een groter geheel. Ik durf en mag mezelf zijn.

Hoekenwerk

- Creëert een efficiënte manier van **differentiëren (tempo-niveau-interesses)**
- Creëert ruimte om gericht observeren door de leerkracht.
- Creëert ruimte om extra uitleg of **verlengde instructie** te geven aan kinderen die het nodig hebben.

TEAMTEACHING KLEUTERSCHOOL WERKWIJZE

De voorbije jaren zaten we met onze kleuterschool in een pedagogisch traject samen met de pedagogische begeleiding.
Zo zijn we met het kleuterteam op weg gegaan om nieuwe pedagogische inzichten te implementeren.

Eén van de stappen die we zullen zetten, is een:

- gemengde groep 2,5 – 3 jarigen KS1-KS2
- gemengde groep 3 - 4 jarigen KS3
- gemengde groep 4 - 5 jarigen KS4 – KS5

De instappers zullen tijdens het schooljaar geïntegreerd worden in de twee 1ste kleuterklassen.
Beide leerkrachten werken als team-teachers samen en worden ondersteund door de kinderverzorgster.
We zetten deze werkwijze verder in de andere klassen.

Het **hoofddoel** van het eerste contact voor de nieuwe kleuters met onze school is kennismaken met de school en hier een **gevoel van geborgenheid** ervaren.
Ze bouwen een **vertrouwensband** op met de juffen en de klasgenoten.
De kleuters moeten zich veilig, vertrouwd en gelukkig voelen op school.
Dit is een **basisvoorwaarde** om tot ontwikkeling te komen.

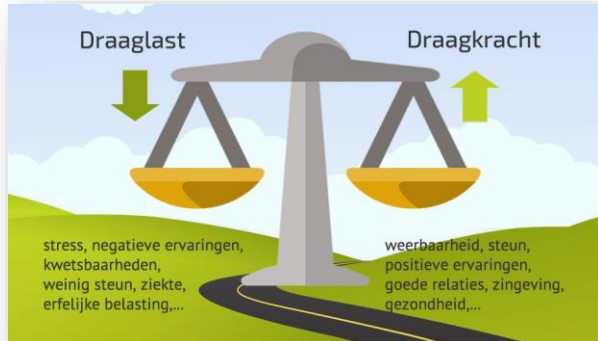

De twee klassen met eventuele extra ondersteuning zullen een **rijker basisaanbod van hoeken** kunnen aanbieden.
Bovendien hebben leerkrachten op deze manier een bredere kijk op de ontwikkeling van onze kleuters en vinden ze professionele ondersteuning bij elkaar.
Samen werken de leerkrachten een **gedifferentieerd aanbod** uit.

Eens de kleuters wat vertrouwd zijn met de nieuwe omgeving, zal op verschillende momenten de mogelijkheid geboden worden om in **beide klassen** de hoeken te verkennen en opdrachten uit te voeren.
Er zal met andere woorden een doorgedreven samenwerking zijn tussen de twee kleuterklassen zonder dat dit het geborgen gevoel van de eigen klas doorbreekt.

TEAMTEACHING: WAAROM?

Leerlingenpopulaties veranderen, de **onderwijsbehoeften** zijn complexer en diverser.

Het is moeilijk om dat als leraar alleen voor een klas waar te maken.

Teams willen het beste voor hun kinderen. Ze willen hun ontwikkeling goed begeleiden maar voelen dat dit niet (meer) lukt als ze alleen voor de klas staan. Het gaat over **draagkracht**.

Leraren willen zich engageren in die **complexiteit** maar voelen dat ze tegen hun grenzen aanbotsen, dat ze dit samen met een collega beter waar kunnen maken.

Voordelen van teamteaching:

- Kinderen ontwikkelen zich op **eigen tempo**.
- Door het werken met groepen op maat zal het mogelijk zijn om speelse opdrachten te krijgen die **nauwer aansluiten bij hun eigen behoeften**.
- Uit onderzoek blijkt dat de kleuters die in contact staan met iets oudere kleuters een **snellere taalontwikkeling** doormaken omdat ze in een taligere omgeving terecht komen.
Dit heeft **geen** negatieve invloed op de ontwikkeling van de oudsten.
- En dan is er ook nog een **praktisch voordeel**.
 - gelijkmatigere klasverdelingen
 - evenwichtigere werkverdeling zorgen
 - tijd om effectief met de kinderen in spelende, lerende situaties bezig te zijn.

De nieuwe aanpak is een reeds beproefd systeem in al heel wat vooruitstrevende kleuterscholen.

Samen met het kleuterteam evalueren we dit verder en zullen eventuele andere stappen in **leeftijd doorbrekende groepen** in de toekomst bekeken worden.

AANWEZIGHEID IN DE KLEUTERSCHOOL

De schoolplicht is reeds jaren een werkpunt van de regering.

De leerplicht wordt vanaf 1 september 2020 verlaagd naar 5 jaar.

We streven een **maximale participatie** na.

De verhoging van 220 naar **290** halve dagen verplichte aanwezigheid van vijfjarige kleuters met het oog op een inschrijving in het gewoon lager onderwijs.

Elke afwezigheid wordt dus verwittigd (= mailtje sturen naar de klasleerkracht + directie met hierin de reden van afwezigheid vermeld).

We willen bij de ouders een '**mindshift**' realiseren: (kleuter)onderwijs is meer dan voorbereiding op basisgeletterdheid en -gecijferdheid. Kleuteronderwijs is noodzakelijk voor een **optimale ontwikkeling** van elke kleuter.

Vanaf september 2019 hebt u recht op een kleutertoeslag indien je 3-jarige en of 4-jarige kleuter onderwijs volgt in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende of gesubsidieerde school.

[Hier](#) verneem je er alles over.

EVALUEREN IN DE KLEUTERSCHOOL

We leren onze kleuters gericht kennen door middel van:

- informatiegegevens van ouders of andere begeleiders
- Observatie
- gegevens uit het leerlingendossier

EEN WIJDE BLIK
VERRUIMT
HET DENKEN

Loesje
POSTBUS 1045
4801 BA ARHUIS

OBSERVATIE

Onder observatie verstaan we het gericht kijken naar de gedragingen van het kind.

Hierdoor kan de kleuterleerkracht de ontwikkeling van het kind opvolgen en kan zij een **aangepaste begeleiding** verzekeren.

We omschrijven observeren in de kleuterschool als:

- Het kind maximale kansen geven
- Talenten versterken
- Grenzen durven verleggen
- Een breed beeld van de competenties vastleggen
- Stimuleren van de groei via een positief zelfbeeld en motivatie
- Rijke leeromgeving creëren

Brede basiszorg - fase 0

Organisatie van het zorgbeleid en gelijkheidskansenbeleid
Vorming en ondersteuning van het schoolteam
Onthaal- en inschrijvingsbeleid
Zorgzaam handelen in de klas
Opvolgen van alle leerlingen
Betrekken van alle leerlingen
Samenwerken met ouders

Verhoogde zorg - fase 1

Zorgoverleg

Volstaat de
brede zorg voor
deze leerling?

Nee

Ja

In de kleuterschool wordt voor het kind vanaf het begin een **leerlingendossier** aangelegd.

De observatielijst gebaseerd op alle ontwikkelvelden is hiervan een belangrijk onderdeel.

Hieraan worden interne en externe overlegmomenten gekoppeld.

1. Evaluatiemiddelen

Bij het evalueren in de kleuterschool maken we gebruik van:

- Leerlingendossier op basis van het **zorgcontinuüm**
- Schooleigen **observatieformulier**
- De **ontwikkelingsdoelen** (overheid) en de **leerplandoelen**
- Kwik per leeftijd => screenings in spelvorm (Marc Boone)

Toeters

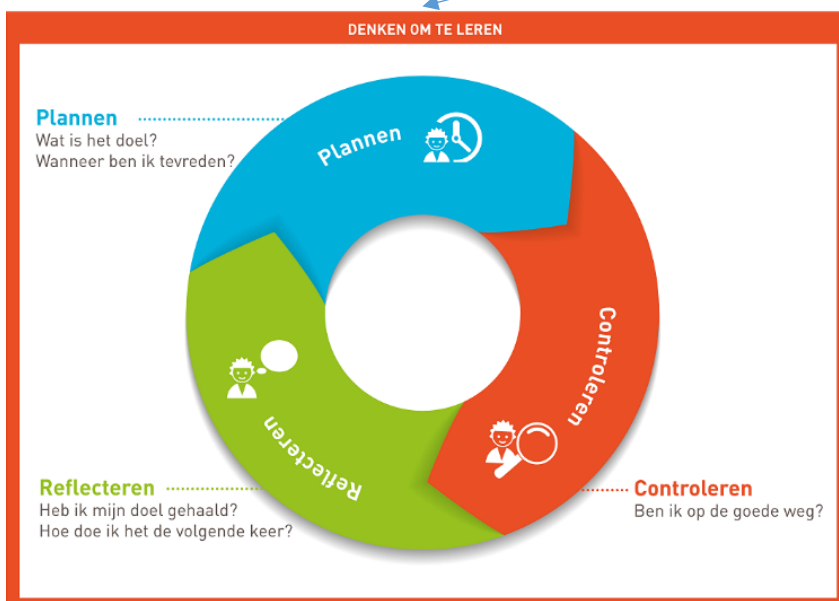
Om na te gaan in welke mate de klasleerkracht voldoende aandacht had voor de voorbereidende vaardigheden om te leren lezen, schrijven en rekenen wordt midden februari de toetertest afgenomen bij de kinderen van de derde kleuterklas.

AFSPRAKEN

- De resultaten van deze proeven vormen mede de basis om tekorten op schoolniveau aan te pakken.
- Is geen basisinstrument van een oudercontact.
- Is aanvullend instrument op uniforme observatielijsten.
- Resultaten worden niet aan ouders meegedeeld.

Deze toetertest is in de 1ste plaats de parameter om een **remediëring** op te bouwen. Als school meten en waarderen wij permanent de behaalde resultaten bij onze leerlingen door:

AFSPRAKEN

- Leerlingen die zwakker op taal scoren, kunnen deelnemen aan het **interactief voorlezen**.

2. Overstap naar het 1ste leerjaar

Van elke kleuter in de 3de kleuterklas wordt verwacht dat ze **minstens 290 halve aanwezig** zijn.

Zoniet zal de school een klassenraad moeten organiseren.

In deze **klassenraad** wordt de overstap naar het 1ste leerjaar besproken.

MOGELIJKHEID 1

Wanneer de klassenraad een **gunstig advies** geeft, kan de kleuter over naar het eerste leerjaar.

Indien er nog **twijfel** bestaat en de kleuter niet helemaal schoolrijp bevonden wordt, kan het advies gegeven worden toch de stap naar het eerste leerjaar te zetten mits extra zorg en/of opvolging.

Dit kan bestaan uit interne **zorg op school** (differentiatie binnen de klas) of via doorverwijzing naar een externe begeleidingsdienst (revalidatiecentrum, logopedie,...).

TAALTRAJECT 1ste leerjaar in opdracht van de Vlaamse overheid

Sinds het schooljaar 2014-2015 wordt tijdens de 1ste week van de maand september de **SALTO-toets** afgenomen om de taalvaardigheid van de leerlingen die in het eerste leerjaar starten vast te leggen.

Na analyse van de resultaten wordt besproken welke leerlingen een taalbad-taaltraject nodig hebben.

Op basis hiervan kan de terugkeer naar de 3de kleuterklas alsnog ingeroepen worden.

Wat voor soort toets is SALTO?

Een toets waarbij leerlingen verschillende vaardigheden en kennis combineren om tot een goed begrip van de schoolse taalvaardigheid te komen

bij verhaal van Varken en rups:
"Hoe voelt rups zich als ze hoort dat ze moet verhuizen?
Neem je potlood en zet een kruisje onder de juiste tekening."

MOGELIJKHEID 2

Wanneer de klassenraad een **ongunstig advies** geeft, kan de kleuter niet overgaan naar het eerste leerjaar.

Afhankelijk van de aard van het probleem kan dan het advies **overzitten van de derde kleuterklas** gegeven worden zodat de kleuter in dit extra jaartje kleuteronderwijs de nodige vaardigheden kan verwerven om een jaartje later te starten in het eerste leerjaar.

Het laten overzitten van de derde kleuterklas biedt niet steeds de nodige waarborgen dat het kind de tekorten zal inhalen.

Er kan dan geopteerd worden voor een tussenklas tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar.

Dit is de **speelleerklas**.

Deze klas wordt ingericht binnen het Buitengewoon Lager Onderwijs en heeft als doel de kinderen te stimuleren bij hun overstap van het speels leren in het kleuteronderwijs naar een leerhouding die het verwerven van schoolse vaardigheden mogelijk maakt.

Wanneer deze overstap gemaakt wordt, is een verwijzing door het begeleidend CLB noodzakelijk.

3. Betrokkenheid ouders

We zien de ouders steeds als een partner. **Communicatie** is het middel om op de hoogte te blijven van het doen en laten van uw kind op school.

Daarom vragen wij om:

- Briefwisseling (Gimme) grondig te lezen;
- Ingaan op uitnodigingen voor oudercontacten, infoavonden, extra gesprekken op uitnodiging van het zorgteam, ... ;
- Open staan voor opvolging indien het ook moeilijk gaat;
- Informatie van externen te delen met de school.

Onze evaluatiegegevens brengen we over via:

- Intern wekelijks zorgoverleg
- Oudercontacten (3 x schooljaar)
- Bij occasionele gesprekken
- Via meegeven van speelleerblaadjes, knutselwerkjes, ...
- heen -en weer schriftje

Als de bevindingen van de leerkrachten ons zorgen baren, worden de ouders in de school uitgenodigd voor een gesprek waarop de zorgcoördinator, directie en klasleerkracht aanwezig zijn.

Tijdens dit gesprek worden niet alleen de resultaten bekeken maar wordt er ook besproken welke interventies nodig en mogelijk zijn.

Een verslag van dit gesprek is terug te vinden in het dossier van de leerling.

Dit met als doel preventief te werken op maat van de leerling.

Moeten we een stapje terug?

Hoe kunnen we zo goed mogelijk inspelen op de noden van het kind?

4. Samenwerking met externen

Om de evaluatie te verfijnen hebben we een nauwe samenwerking met:

- CLB: samenwerking voor kinderen met leermoeilijkheden en -achterstand, gedragsproblemen, 'Op weg naar het S.O.' (in het 6de leerjaar);
- ONW (OndersteuningsNetWerk)
- Externe logopedist: taalproblemen, leerproblemen;
- Revalidatiecentrum: leermoeilijkheden;
- Medewerkers van externe begeleidingscentra;
- GON-begeleiding (Geïntegreerd ONderwijs);
- COS/CGZ;
- Kinderpsycholoog/ kinderpsychiater;
- Pleegzorg

Onze school werkt nauw samen met Vrij CLB van Tienen.

Vrij C.L.B.-centrum

Veldbornstraat 18, 3300 TIENEN

Tel. : 016 81 31 05

0479 66 22 12

E-mail : info@vclbtienen.be www.vclbtienen.be

IK BEN EEN KLEUTER

Ik ben niet gemaakt om de hele dag...

...stil te zitten
...mijn handen bij mezelf te houden
...op mijn beurt te wachten
...geduldig te zijn
...in de rij te staan
...of stil te zijn

Wat ik nodig heb is...

...beweging
...afwisseling
...avontuur
...en de wereld beleven met mijn hele lijf!

LAAT MIJ SPELEN.

(geloof me, daar leer ik van!)

